

AGROERDÉSZETI RENDSZER: LEGELTETETT FÁS RENDSZER

Alapítás éve	2003
Specializáció	Bio szarvasma
Gazdaság területe	250 ha
Foglalkoztatottak száma	10
Agroerdészeti módszerek bevezetése	2018-2019
Helyszín	Turová (Zólyomtúr), Budča (Zólyombúcs) közigazgatási területén (Zólyomi járás)
Weboldal	www.farmaturova.sk

A Turová farm 2006 óta szarvasmarhafajtákat tenyészt. Az tenyészet 2008 óta regisztrált biogazdálkodásként működik, melynek során szigorú szabályokat kell betartani. A gazdaság körülbelül 235 hektár mezőgazdasági földet kezel, amely a szarvasmarhatartás alapjául szolgál. A gazdaság fő terméke a kezdetektől a húsmarha, valamint kisebb mértékben a széna volt. Mivel a környéken nem volt olyan vágóhíd, amely képes a szarvasmarhák bio minősítésű vágására, így azok általában már a vágóhídra vagy a további hizlalásra külföldre történő szállítás során, a szállítójárművön összekeveredtek más, nem biogazdálkodásból származó jószágokkal. Ez a piaci rés adta a készletet egy bio minősítésű vágóhíd létesítésére.

A gazdaság régóta foglalkozik bálázott széna előállításával és kereskedelmével. 2006 óta anyatehén tenyésztést folytatnak. 2008 óta az egész gazdaság biogazdálkodási rendszerben működik. 2013-ban egy bio minősítésű feldolgozásra alkalmas vágóhíd kezdte meg működését a gazdaságban. A gazdaságnak nincs tapasztalata a fatermesztés és az erdőgazdálkodás terén.

Az első agroerdészeti tevékenységet a 2013–2014 közötti időszakban, a beerdősült régi legelők átalakításakor kezdték alkalmazni. A terület tisztítása során nem távolították el az összes meglévő fát, csak a természetes újulatot, a meglévő szoliter fáknál pedig az ágakat alakították. Ennek a tevékenységnek a fő célja a fás növényzet ritkítása volt, hogy lehetővé tegye a legelőterület növelését. A "rekultiváció" részét képezte a fák alsó ágainak eltávolítása, hogy az alattuk lévő terület fizikailag hozzáférhető legyen. Ugyanakkor egy mesterséges fűmagkeverékkel klasszikus fűvetést végeztek. Az egész átalakítást intuitív módon hajtották végre annak érdekében, hogy a nyári melegben az állatok számára értékesebb legelőterületet kapjanak. Az így kapott területeket támogathatóként jelentették be a Mezőgazdasági Kifizető Ügynökséghez.

- A bevált módszerekre (a természetes újulat eltávolítása, állománygyerítés, stb.) alapozva szeretnék ezt a tevékenységet nagyobb léptékben és más területeken is alkalmazni a marhák legelőterületének növelése érdekében.
- Ugyanakkor szeretnék ezt a tevékenységet az elsősorban kaszálóként hasznosított területekre is kiterjeszteni.
- Ezen kívül szeretnék fokozatosan megtisztítani az eredeti történelmi teraszokat, és helyreállítani az eredeti nem erdős vegetációt Kašová Lehôtka birtokterületén.

A múltban a farm kezelését teljesen intuitív módon végezték. Az agroerdészet kifejezéssel először 2019 nyarán találkoztak. Ezt követően az internetről informálódtak. Támogatást nem kaptak a tevékenységhez.

Véleményük szerint az agroerdőgazdálkodást más, a táj ökológiai értékét fokozó tevékenységekkel kellene kombinálni, például a vízvisszatartást segítő intézkedésekkel vagy az agroerdőgazdálkodásra alkalmas mezőgazdasági gyakorlatokkal. Ezért képzéseket/tanfolyamokat kellene indítani, ahol gyakorlati tanácsokhoz lehetne jutni ezen intézkedések végrehajtásáról.

AZ AGROERDÉSZETI RENDSZER KIALAKÍTÁSÁRA ALKALMAZOTT MÓDSZEREK

Mint fentebb olvasható, a gazdák intuitív módon és saját tapasztalataik alapján végezték a munkát. Az idősebb, meghagyott fák elhelyezkedésétől függően a fák egymástól való távolsága kb. 10-15 m. Az alacsonyan lévő ágakat ágnyeső fűrésszel eltávolították.

VESZÉLYEK/PROBLÉMÁK

- Óriási problémát jelent a túltartott vaddisznóállomány. A disznók gyakran feltúrják a gondosan fenntartott területeket, ami nagyban rontja a munka hatékonyságát.
- **A fő veszélyek a nem megfelelő jogszabályok és a hatóság meg nem értő hozzáállása.**
- A kihívás tehát a jogszabályok módosítása, az agroerdészet rendszerek bevonása a Mezőgazdasági Kifizető Ügynökség által támogatásra jogosult területek körébe, a legjobb gyakorlatok és eljárások kidolgozása, valamint a vízmegtartási intézkedésekkel való összekapcsolása.

A beerdősült területek tisztítása során a gazdaság gyakran vitába került a Mezőgazdasági Kifizető Ügynökséggel. Az agroerdőgazdálkodás szemléletének megfelelően az ilyen területek „helyreállítását” óvatosan, a szükséges szoliter fák visszahagyásával végezték, így a Mezőgazdasági Kifizető Ügynökség több alkalommal is csökkentette a támogatásra jogosult terület nagyságát. Különösen erősen jelentkezett ez a probléma, amikor a területet légifotó alapján értékelték. Ilyen módon az ellenőrök valószínűleg nem képesek megbecsülni a fák koronája alatt végzett mezőgazdasági tevékenység mértékét, vagy hogy hol található (a lomkorona alatt) olyan gyepterület, melyet intenzíven legeltetnek.

JÖVŐBENI TERVEK

A gazdaságban a jövőben is agroedészeti szemlélettel szeretnék folytatni a beerdősült területek tisztítását. Szintén érdeklődést mutatnak az agroerdészet és a terület vízmegtartó képességének javítására tett intézkedések kombinálási lehetőségei iránt. Tekintettel a gazdaság a szénatermesztési profiljára, fás sávok köztesművelés bevezetését is tervezik, melynek fasorait szintvonalak mentén lenne célszerű kialakítani.

ZÁRÓ AJÁNLÁS

A Turová gazdálkodóinak üzenete így hangzik:

„A mezőgazdaság és az erdészet közötti kapcsolat miatt elengedhetetlen, hogy a mezőgazdasági termelő alapvető ismereteket szerezzon az erdőgazdálkodásban, illetve a tájtervezésben.”

KULCSSZAVAK

Biofarm, bio állattenyésztés, agroerdészeti rendszer, legelők

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

